

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU DANAS

NATIONAL AND UNIVERSITY LIBRARY IN ZAGREB IN PRESENT DAY

Prof. Dr. sc. Tihomil Maštrović, glavni ravnatelj NSK / General Director of NUL

Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

National and University Library, Zagreb

11 000 Zagreb, Hrvatska / Croatia

Sažetak

Pozdravna riječ sudionicima Međunarodnoga znanstveno-stručnog skupa o Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (NSK), održanog povodom 400. obljetnice te ustanove u Zagrebu od 9. do 11. svibnja 2007. Istaknuta su povijesna iskustva i najvažniji aspekti rada NSK, od organizacije nacionalne zbirke Croatica, posebnih zbirki, razvoja sveučilišne funkcije, do digitalizacije najvažnije građe Biblioteke, primjene softvera Voyager, široke suradnje i 24-satnog radnog vremena NSK.

Ključne riječi:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb (NSK), zbirka Croatica, digitalizacija, Voyager, „Knjižnica otvorenih vrata - 24 sata“

Abstract

Welcome speech by Director Tihomil Mastrovic, for participants of the International Scientific Conference on National and University Library in Zagreb, on the occasion of 400th Anniversary of the institution in Zagreb, May 9-11, 2007.

Pozdravna riječ sudionicima Međunarodnoga znanstveno-stručnog skupa o Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (NSK), koju je održao gl. Ravnatelj dr. Tihomil Maštrović povodom 400. obljetnice te ustanove u Zagrebu od 9. do 11. svibnja 2007. The speech highlighted historical experiences and most important aspects of the NUL's activity, organization of national collection Croatica, special collections, development of university function, digitization of the Library material, application of Voyager software.

Keywords

National and University Library (NUL) Zagreb, Croatica Collection, digitization, Voyager, „Open Door Library - 24 hours“

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu jedna je od najvažnijih kulturnih ustanova u povijesti hrvatskoga naroda. Znanstveni skup o njezinoj 400. obljetnici nedvojbeno je dobra prigoda da se rekapituliraju povijesna iskustva vezana uz taj važan kulturni jubilej, ali i prigoda da se iznesu neki znanstveni i stručni pogledi na suvremeni trenutak knjižničarstva, kako onaj što ga određuje ova ustanova i njezina djelatnost, tako i onaj što ga vezujemo uz hrvatsko, ali i šire, europsko i svjetsko, knjižničarsko i informacijsko okruženje.

Kao glavni ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice nalazim potrebnim, na početku rada Međunarodnoga znanstveno-stručnog skupa povodom 400. obljetnice NSK, izdvojiti tek nekoliko naznaka o najvažnijim aspektima rada ove ustanove danas. Djelatnost Nacionalne i sveučilišne knjižnice u 400. godišnjici njezina djelovanja primarno je određena organizacijom hrvatske nacionalne zbirke knjižnične građe *Croatica*, te znanstvenim promišljanjima jedinstvenog hrvatskog knjižničkog sustava. Provodi se stručno i znanstveno istraživanje te informatičko prezentiranje knjižnog fonda, te fondova posebnih zbirki (Rukopisna i zbirka starih knjiga, Grafička zbirka, Glazbena zbirka, Geografska zbirka), a započele su pripreme za ustroj novih zbirki (Građa posebne vrste, Zbirka filmskih i video-zapisa i dr.).

Kao sveučilišna knjižnica, ona sustavno razvija dostupnost informacijskih izvora namijenjenih nastavnicima i studentima Sveučilišta u Zagrebu. Ujedno u Knjižnici se osnažuje informacijsko središte Sveučilišta u Zagrebu.

BOSNIACA 60

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici upravo se provodi digitalizacija najvažnije nacionalne knjižne građe, čime se znatno povećava pristup fondovima Knjižnice i olakšava njihovo korištenje. Kriteriji za digitalizaciju postavljeni su u skladu s vrijednošću građe, njezinim intelektualnim sadržajem, povijesnom, umjetničkom i materijalnom vrijednošću, kao i njezinim značajem za hrvatski nacionalni i kulturni identitet.

U godini obilježavanja 400. obljetnice svojega postojanja i rada, Nacionalna i sveučilišna knjižnica je, od mjeseca travnja ove godine, nakon probnog jednomjesečnog razdoblja, za svoje korisnike danonoćno otvorenih vrata – punih 24 sata. Naime, uspješno se započelo s ostvarenjem velikog i važnog projekta *Knjižnica otvorenih vrata – 24 sata*, zamisao kojeg je prilagodba promjenama, životnom stilu i potrebama sadašnjih i budućih korisnika Knjižnice. Uvođenje novog 24-satnog radnog vremena omogućuje fleksibilnije i kvalitetnije uvjete studiranja i znanstvenoga rada. (Knjižnica je sada za korisnike otvorena tijekom radnog tjedna od ponedjeljka do petka od 0 do 24 sata, subotom i nadalje radi do 15 sati, dok je nedjeljom, kao i do sada, zatvorena.)

Ovim je projektom Nacionalna i sveučilišna knjižnica povećala svoje kapacitete, što je dobrodošla činjenica obzirom na izazove koje pred našu sveučilišnu zajednicu donosi Bolonjski proces. Projektom *Knjižnica otvorenih vrata – 24 sata* naglašena je spremnost Nacionalne i sveučilišne knjižnice da bude na usluzi svojim korisnicima cijeli dan i noć, što je zasigurno jedna od važnijih novih korisničkih usluga u njezinom sveukupnom djelovanju.

Činjenica da je projekt *Knjižnica otvorenih vrata – 24 sata* dočekan svestranim odobravanjem svekolike javnosti, te da se pokazalo da je za stotinupedeset noćnih čitaoničnih mjesta interes iznimno velik i da su u pravilu danonoćno popunjena raduje, ali to je zapravo samo simboličan čin sustavnog uklanjanja i posljednjih prepreka dostupnosti fondova i uopće informacijskih sustava Knjižnice – onima kojima su i namijenjeni – korisnicima Knjižnice, a to su u najvećoj mjeri sveučilištarci. Na tom je tragu nedavno ponovno otvorena, dakako za drugi dio sveučilišne populacije, i Proforska čitaonica, zapamćena još iz stare zgrade na Marulićevu trgu, čime je prekinut diskontinuitet njezina djelovanja.

Osobito je važna činjenica da se, u smislu podrške knjižničnog poslovanja u Knjižnici, nastavlja i intenzivira primjena knjižničnog softvera *Voyager*, time da je upravo u tijeku njegova primjena i kod ostalih knjižnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, jer ga odlikuju velike mogućnosti programskog, odnosno funkcionalnog povezivanja knjižnica u odgovarajuće sustave, što je jedna od bitnih zadaća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u mreži znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske. Ukratko rečeno, kao najveća općeznanstvena knjižnica u državi, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu nastoji pružiti čim kvalitetniju informacijsku podršku znanstvenom radu i nastavi u hrvatskim visokoškolskim ustanovama, kao i u znanstvenim institutima.

Nacionalna i sveučilišna knjižnice želi svoju djelatnost što intenzivnije usmjeriti i uz razvijanje i unapređivanje sustava matičnih knjižnica koje, sukladno Zakonu o knjižnicama, na državnoj razini predvodi kao središnja matična knjižnica Republike Hrvatske, radi unapređivanja njihova rada na temelju suvremene knjižnične teorije i prakse, te u cilju osiguravanja kvalitetne knjižnične službe u znanosti, obrazovanju, kulturi i društvu općenito. Kao nacionalna knjižnica, dakle vodeća institucija te vrste u državi, sustavno proširuje i razvija međusobne odnose s nacionalnim knjižnicama u drugim europskim i svjetskim sredinama, čime zapravo nastavlja, ali i nadograđuje svoju važnu ulogu u svekolikoj povijesti hrvatskoga naroda, staru puna četiri stoljeća, o čemu će zasigurno svjedočiti u svojim znanstvenim i stručnim priopćenjima sudionici Međunarodnog znanstvenog skupa povodom 400. obljetnice osnivanja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Čast mi je i zadovoljstvo zahvaliti referentima na naporu što su ga uložili pripremajući svoje priloge za sudjelovanje na ovom skupu. Također zahvaljujem i svima vama koji ste svojom nazočnošću uzveličali ovaj skup. Želeći svim sudionicima znanstvenoga skupa uspjehe u radu, ujedno Vam želim i ugodan boravak u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u 401. godini njezina rada!

Bilješka:

¹Pozdravna riječ sudionicima Međunarodnoga znanstveno-stručnog skupa o Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, održanog povodom 400. obljetnice te ustanove u Zagrebu od 9. do 11. svibnja 2007.

BOSNIACA 61